

Kan Maxxanse

Trampled Rose

Lak. Saanduqa Poostaa 50403
Colorado Springs, CO 80949
USA 719.487.7776

Lak.Saanduqa Poostaa 5666
Addis Ababa
Itoophiyaa
+251 912 87 92 62
www.trampledrose.org

Guddaa ta'uun SI keessa jira

KUUSAA OGUMMAAWWAN AKKA CALLEE

GATI JABEESSAA GOOTUMMAA KEETII

Yeroo Gaarii Akka Kanaa

Giiftii Hadassah

www.trampledrose.org

kan# Aayyoo baay'ee gaariidha
ISBN: 6789 Jaalalli fi dhungoon ilmaan akkoo addunyaa guutuu
hundaaf
Maxxansi jalqabaa Addis Ababa, Itoophiyaa

Mirga maxxansaa© 2022 kitaabni kun jaalatamtoota koo lamaan,
Luqas fi Nohi haa ta'u.

*Goonfoo Kaaba Shoolaa
Itoophiyaa*

Maxxana

Kan ani siif Hawwu

Gorsituu koo keessaa tokko 'Mary kay Ash' dha. Inni kun walaloo isheen anaaf hawwiteedha. Amma hawwii ishee immoo siifan qooda.

Koochoo Meetii irraa

Koochoo meetii irratti ol kaa'een adeema Kun abjuu

*Milkaa'ina keetiitti
Wantoota ajaa'iba heddu keessaa
Samii kam jala akka ta'e ykn
carraan Akkamii akka isin dhibu
hin beeku.*

*Kan ani beeku baay'ee dheeraa ta'uu isaa qofa.
kan ani beeku GUDDAA ta'uu isaa qofa! -
Barreessan hin beekamu*

Mary Kay Ash

Yaadannoo Koo:

Barreessan:

Rebekah Rae Kiser

Seensi:

Melanie Estrada

Gorsitoonni:

Tasfayee Laggasaa

Caaltuu Fayyisaa

Haaymaanoot Kaaasaa

Lourdes Dominguez-Blas

Penny Kelly

Robby Dale Nelson

Hiikaan:

Zannabaa Abbabaa

zenebe.abebe.w@gmail.com

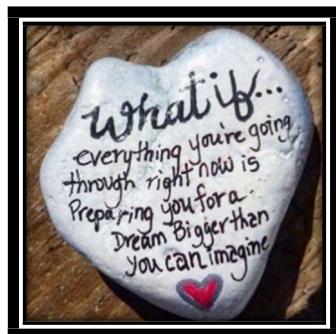
Maxxana:

Maqaa hin qabu

“Koochoo Meetii irraa”

Kitaaboleen biroo barreessituu:

- **Ray L. Davis**
An Unusual Little Pixie
- **Stories By the Fire 2020**

Baafata

Seensa.....	5
Baga Nagaan Dhufte.....	6
Callee Gati jabeessa	9
Of jaalachuu Callee Gati Jabeessa.....	10
Jaalala Cimanii Hojjachuu Callee Gati Jabeessa.....	14
Sirnoota Gaggaarii akka Callee Gati Jabeessa . .	16
Bilisummaa Faaynansii akka Callee Gati Jabeessaa.....	19
Maatii, Hiriyyootaa, fi Hawaasaa Callee Gati Jabeessaa.....	22
Amantii Callee Gati Jabeessaa.....	24
Yaalii Naannoftuu Karaa Afurii	24
Maxxana "Koochoo meetii irraa".....	27

Maaliin Amana?

Amantiin koo akkamitti jijjiramuu danda'e?

Maaliifan hunda caalaa iddoo kennaa?

**Sodaa fi dhiphina koo injifachuuf amanitin koo fi duudhaan koo
akkamiiti na gargaara?**

Seensa

Callee Gati Jabeessaa Jahaffaa

Amantii Callee Gati Jabeessa (Waan Hunda Caala Kan Barbaachisaa Ta'e)

Amantiin faallaa sodaati. Dhiphinni waan tokkollee nuu buusuu hin danda'u. Murteen hundinuu jaalala ykn sodaa irratti hunda'a. Yeroo hundumaa namoonni hundu akka nutti amanan kan feenu yoo ta'e, enyummaa keenya dhugaa beekuu hin dandeenyu. Amantiin dandeettin kee salphaatti akka ba'uu fi namoota biroo dammaqsuuf kaka'umsa onnee siif kenna. Amantiin qabamuu kee sirraa kaasuun akka iftu si taasisa.

Amantiin guufuuwan jiran hundaa irra utaaluun guyyaa hundaa abdii akka horannu nu taasisa.

Amalli naannoottuu yaalii karaa afurii bu'uura waan hojjannuu fi yaadnu hundaati. Istaandardiin kun, akkuma kaayyoowwan biroo, waan olkaasne karoorfannuudha. Yoo urjii irra qubachuuf karoorfaneed addeessa irra qabachuun keenya ni dhugooma.

Yaalii Naannoottuu Karaa Afurii

1. Inni kun dhugaadha?
 2. Inni kun waan ilaallatuu hundaaf sirriidha?
 3. Fedhii gaarii fi hirriyoota gaarii uumuu ni danda'a?
 4. Waan dhimmi ilaaluu hundaaf faayidaa qaba?
- Raawwii ykn yaalii kan hin darbine yoo qabaatte, **dhiisi!**

Akka intala "Rebekah Kiser", tti intala ishee ta'u maal akka fakkaatun of gaafadha. Deebiin koo, "Akkuma isin argitaan baay'ee kan nama gammachisuudha!" jireenyi "Becky" waliin akka haadhatti yeroo hunda kan nama gammachisu ture.

Akkuma haadhota baay'ee, harmeen koo daa'imummaa kootii kaasee oduu durii natti himaan guddadhe. Yoo isheen kitaaba anaa dubbistuu dhagahuun faaruu yoo anaa faarsitu haala isheen addunyaa kana naaf ibsituus baay'een jaaladha. Akkasumas seenaa ishee yeroo ijoollummaa yoo natti himtu dhagahuun baay'ee natti tola, yaada gaa! harmeen koo yeroo ijoollummaa ishee akkam akka turte. Seenaan baay'ee jaaladhu keessaa,durba xinnoo yeroo turte, seenaa mishinaarii lafa fagoo deemanii dhageessee isheenis seenaa akkasii ofii isheetiifis hojjachuu hawwaa turte.

Inni sun gaafa harmeen koo gara Itoophiyaatti dhuftu homaa ana hin dinqisisne. Yeroo hundaa ishee lafa gootummaatti eegaa ture akkasumas akkamitti kaayyoo jirenya ishee hangam baachaa akka turte beekera. Amma harmeen jirenya hiika qabuu fi hawwaa turte jiraachaa akka jirtu beekera.

Guddinatu si keessa jira kan jedhu kun yaadota baay'een harmeen koo anas barsiisa turte keessaa argattu. Deemsa jirenya keetii keessatti akka qabattu abdiin qaba.

Melanie Estrada

Baga Nagaan Dhuftan!

Gaggeessitoonni hundi maal waliin qabu? Hundi isaanii wantoota rakkisoo baay'ee keessa darbaniru.

Maatii koo rakkoo baay'een muudachaa ture.

Abbaan koo lafa baadiyyaa kansas(walakkaa Ameerikaatti) dhalate. Maatii qote bulaa baay'ee sooreessa lafa qonna qamadii fi boqolloo meetrira million afurii fi loon baaye'ee qaban keessa ture.

Akkoo fi akaakayyuun koo(Florence fi Rae Davis) gara abbaa kootii gara bitaa konkolaataati. Akaakileewan koo immoo gara harkaa mirgaatin. Inni kun lafa qonnaa magala bird, kansas, guyyaa cidha isaaniiti.

Harmeen koo immoo maatii harka qalleessa irraa dhufte. Abbaan ishee kuduraa karaa irratti kan gurguruu yoo ta'u harmeen ishee immoo uffata namoota naannootiif micciti turte. Harka qalleessa ta'anille, harmeen kun yeroo hunda gara fuulduraatti jirenya ifaa ta'e abdi godhachaa turte.

Akkoo koo gara harmee kootii,
Lola Jenkins,

Maatii koo jiim fi suedavis, guyyaa
cidha isaanii

Amanamummaa

Waliitti dhufeenya kamuu amanamummaan baay'ee cimsa. Amanamummaan waa'ee amalaa fi iddo jirtuu baay'ee dubbata. Al tokkootti dhugaa dubbachuu caala soba dubachuun salphaa fakkaata. Al tokko tokko immoo waan gaariillee ni fakkaata. Haa ta'u malee garuu, sobni tokko namoonni. akka si shakkaniif hariiroo isaan waliin qabdu adda kuta.

Yoo "lakki" jechuu barbaadde "eeyyen" hin jedhin.

Namoonni guutummatti waan kaamifuu iddo kamittuu si amanuu ni danda'u? Ati ofii kee ni amantaa?

Amaloонни шан namoota garee kee waliin hariiroo qaban irraa ofitti fudhachuu barbaaddu maal fa'a?

Amaloонни ati hambisuу barbaaddan hoo?

Haiiroo kee malee akkamitti amaloota kana ofitti fudhachuu ykn hambisuу dandeessa?

Callee Gati Jabeessa Guddaa Shannaaffaa

Maatii, Hiriyyoota, Fi Hawaasummaa Callee Gati jabeessa

Kophaa keenya jiraachuuf hin uumamne garuu altokko tokko namoota waliin jiraachuun ulfaataa ta'a.

Jalqaba eenu akka nu waliin jiru xinxaluu qabna. Nuti namoota shanan nu waliin jiran yeroo dheeraa waliin dabarsinu fakkaanna. Waraqaa adii xinnoo fudhutii namoota si waliin jiran geengoo kaasi. Maatii, hiriyyota, barsiisoota, miseensota hawaasaa fi kan biroo itti dabalu hin dagatin.

Amma itti aansuun geengoo sana cinaatti maqaa isaanii itti barreessi. Dhummaratti yoo isaan waliin jirtu maaltu akka sitti dhagahamu fakkii fuula kaasi. Ni seeqxa moo ni muuffatta? Namoota akka seeqxu si taasisan waliin, yeroo dheeraa dabarsi. Namoota miirri gaariin akka sitti hin dhagahamne taasisan waliin akka yeroo hin dabarsinee waan dandeessu hundaa godhi.

Wantoota waliitti dhufeenyaaaf barbaachisan

- Namoonni wal agartan hundi isaanii mallattoo "akkan barbaachisummaan natti dhagahamu na godhi" jedhu uffatanii akka jiran amani. Inni waan hariiroo gaarii qabaachuuf barbaachisuudha.
- Seeqi. Seequun akka nageenyi sitti dhagahamu taasisa namoota biroofis nageenyi akka dhagahamu taasisa.
- Namoota biroo ijaa isaanii keessa ilaali. Inni kun immoo offitti amanamummaa kee fi barbaachisummaa kee argarsisa.
- Sagalee dhagahamuun dubbadhu. Yaadni ati kennitu murteessadha.
- Harka fuudhuun kee barbaachisaadha. Ijjannoo qabaadhu garuu diddu hin ta'in, ija keessa ilaalaan dubbadhu, isaan arguu keetti akka gammaddu ibsuun "Fucca gammachuu" uumi.
- Namoota waliitti dhiyaattu ofitti qabi. Hundi keenya wal qabannee jiraachuu qabna.

Abbaa koo fi harmeen koo wal jaalatanii walfuudhan.

Lafa qonnaa irratti jaalala fi gammachuun xixinnoo ijoollee isaanii lamaan, Gail fi liyaan waliin jiraachaa turan.

Gail fi liyaan ijoollee waggaasadii fi shanii turan.

Erga suuraan kun fudhatame ji'a afur booda, wanti badaan uumame. Daa'imman lamanuu osoo harmeen koo ilaaltu balaa konkolaataatiin du'an. Maatiin koo dhukkubbii safara hin qabneen rakkina simatan, garuu sammuu ilaalcha pozitivii ta'een jirenya isaanii itti fufuu filatan. Waaqayyoo akka ijoollee baay'ee isaaniif kennu kadhatan. Ani balaan kun erga uumamee waggaas tokko boodan dhaladhe. Ani osoo hin dhalatin dura, maatiin koo namoota biroo akkan gargaaruuf waaqayyoof na kennan. Kaayyoodhaan akkan dhaladhe yeroo hunda nan beeka, akkasumas jirenya koo waan gaarii guddaa ta'eef fayyadamuuun itti gaafatamummaa kooti.

Halkaan, jirenya gootummaa iddo fagoo ta'een abjoota ture. Kun seenaa koo sababa ani si waliin as jiruudha. ATI milkaa'ina dhukkubbii maatii kootii fi bu'aa abjuu kootiiti.

*Rebekah (Becky) Kiserin mana barumsa
sad.2ffaa*

Ogummaawwan bara jirenya kootii, kaayyoo koo galmaan gahuuf argadhe keessaa, ogummaawwan akka callee gati jabeessaa ta'een jirenya kee boruuf siif qooda.

Rakkinoonni hunduu bu'aa hanqina hooggansa kanneen afran keessaa tokko ykn tokko oliiti.

Yeroo

Miiraa

Maallaqa

Dandeettii

Kaayyoon kitaaba kanaa carraa waa'ee jirenya keetii Akka Yaaddu siif kennudha. Maal jaalatta? Maal jijjiruu barbaadda? Iddoon waa'ee jirenya keetii itti barreessitu ni jira. Kitaaba kana akka kitaaba hojii, yaadni gocha, gochi amaleeffanna, fi amaleeffannan jirenya kee bara baraaf jijiiruu danda'u beekaa itti fayyadami.

Rakkinni ciimaan ATI irra darbuu qabdu maal inni?

Rakkina kana ofii keetii, maatii keetii, namoota birootii, biyyaa keetii, fi addunyaa kee gargaaruuf akkamitti itti fayyadamta?

Maallaqa Keessan Qoodaa

Jirenya keessatti wanti baay'ee nama gammachisu tokko kennudha. Maal namaaf qooduu barbaadda? Hubadhu, maallaqni namaaf kennitu hooma jechuu miti. Namoonni danuun SI eegu! Jarsooleen, daa'imman, maatiin kee, hawaasni kee, kan mana hin qabne fi bineeltonni si eega jiru.

Garraamummaa fi gaarummaa shakaluuf laphee fi ija kee banaa taasisi. Namoota gargaaruun dhugumaan madda gammachuuti.

Har'aa fi boruu keenyaa gaarii gochuuf waan barbaachisaan

- Iddoo boru gahuuf jirtu guddaa hawwi garuu har'uma akka achi geessu hin eegin. Wanti hundinuu obsa barbaada.
- Maallaqa keetiif xiyyeffannoo kenni.
- Hojii hojjachuuf fedhii horadhu.
- Jalqaba quasadhu.
- Bajata baasi.
- Garagarummaa hawwii fi fedhii adda baasaa beeki.
- Waan qabdu caala maallaqa kee hin baasin.
- Amala gaarii uumuuf mala mata keetii(wantoota akkamitti akka hojjattu) fayyadami.
- Ofii keetti amani. Sooreessa ykn hiyyeessa ta'uun, filannoonaan kan keetti.

Hojiidhaaf ati hangan cimtuudha?

Gareen ijaraamuuf fedhii qabdu akkamitti beekta?

Milkaa'ina kee akkamitti safarta?

- Kalaqa keetti fayyadami, wanti barbaaddu hunduu harka kee jira.
- Namoota akka keetii aadaa hojii ciimaa qaban waliin garee uumi.

Maallaqaa Baasuu

Bajata baasi. Bajanni karoora itti fayyadama maallaqa keetiti.

1. Ji'atti maallaqa hangam akka qabdu bareessi. Maallaqa dabalataa argachuu dandeessu illee itti dabaluu hin dagatin.
2. Amma immoo baasii ji'atti baasuu dandeessu hunda barreessi. Ji'aa tokkoof baasii keessan hunda galchuu kee mirkanoeffachuuf shaakaluu qabda.
3. Amma (1) irra (2) hir'isi. Inni hamma waan filattu waliin waan hojjachuu dandeessuudha.

Kunoo bajanni isa kanaadha. Amma karoora kee irra dhaabachuu qabda. Baasiin kee, kan hafe yoo caale, galii dabalataa argachuu ykn baasii keessan xiqqeessuu qabda.

Maallaqa Qusachuu

- Jalqaba quсадhu, ati nama gatii baasuudha dursa ofiif keeti laati.
- Galma kee filadhu.
- Hawwii kee murteeffadhu. Fedhii kee murteeffadhu..
- Abjuu kee barreessi. Barreessuun sammuu kee akka dandeessu amansiisuudha. Fakkiis kaasuu ni dandessa, guyyaa hundaa iddooyit arguu dandeessu kaa'adhu.

Callee Gatii Jabessaa

Calleen Akkamitti Hojjatama?

Qurxummiin bishaan keessa jiraata.. Calleen gaafa balfii ykn wantoonni biroo gara qurxumichatti galu uumamuu eegalu. Innis yeroo baay'ee yoo qurxumiichi caccabsuu ta'a. Qurxumichi of ittisuuf walnyaatinsa uumamaa taasisuu eegala. Balfa fi wantoonni biroo baqqana booda qola qurxummichaa ta'uun haguugu. Inni kun dhumarratti calleen uuma. Wanti akkas baay'ee bareedu waan hooma hin baasne irraa uumama.

Wanti baay'ee nama jeequ gara jirenyaa keetii gale maal inni?

Waan jirenyaa kee keessa galee si jeequ kana gara waan bareedutti jijjirudhaaf qophii dha ati?

Callee Gatii Jabeessa Guddaa Isa Jalqabaa

Callee Gatii Jabeessa of Jaalachuu

Of jaalachuu: Eenyutu hanga ati of jaalattu caala si jaalata?

Sammuu yaada gaarii

Isaan kunnii imammata Sammuu yaada gaarii ta'e akka jalqabduu fi itti eeggattu si gargaaramiidha. Waan kamiyyuu ilaalcha sirrii ta'een hubachuu ni dandeessa.

- Namoota yaada fi dubbii neegatiivii qaban irraa of fageessi. Namoota ilaalchi waa'ee keetiif qabdu badaa akka ta'ee sitti akka dhagahamu godhan waliin yoo jiraatte, isaan irra of fageessu qabda..
- Of ilaali. Miseensoni maatii, istaafiiin mana barumsaa, miseensonni hawaasaa, fi hiriyyoonni kee maaltu akka sitti dhagahamu taasisu?
- Jechoota negatiivii ta'an ofirratti ni dubbatta?
- Namoonni akkamitti akka si qaban barsiisi.
- Hubadhu, jireenyi akka ammaa kanatti itti hin fufu. Isa beekuun dura, wantoonni waan addaa fakkaatu.
- Humna kee eegi. Beeka hojjadhu. Humna gaarii deebistee argachuuf humna fi abdii gaarii kenni. Wanti ati hojjachaa jirtu galmaa kee irraa si fageessaa jiraachuu isaa of gaafadhu.
- Ofitti amanamummaa kee guddisi. Wanta rakkisaa garuu cimaa si taasisu yaali. Kufuu dandeessa, garuu iccitiin dafanii deebi'anii ka'uudha.
- Sagalee kee fayyadami. Namni kamiyyuu dhugaa keessa kee jiru ija jabinaan kan hin qoodneef taanan beekuu hin danda'an. Gaggeessitoonni dubbataa hawaasaa gaarii ta'uuf barachuu qaba. Yoo dubbattu namoota biroo ija isaanii keessa ilaali. Harka isaanii fudhuun nagaa gaafachuun seequu kee ibsi. Inni kun Namoota biroo kakaasuuf si gargaara.

Calleen Gatii Jabeessa Guddaa Afraffaa

Callee Gatii Jabeessa Bilisummaa Faaynaansii

Hiyyummaan bu'aa yaada sammuti. Irra hafaa jiraachuun hanqinni jiraachuun dhiisuudha.

Badhadhina Ilaaluu

Maaltu siif gahaadha?

Jalqaba lapheen kee sassatuu yoo barbaade mirkaneeffadhu. Inni bofa hamaa caala hamaadha akkasumas humna gammachuu fi jirenya kee baleessuu danda'u qaba. Yoo sassatuu barbaadda ta'e waan jaalattan tokkon kenuun injifachuun dirqama.

Yeroo hundumaa namnoonni sii ol qaban, akkasumas namoonni sii gad qaban ni jiraatu. Iccitii guddan waan qabdu maal goota kan jedhudha. Sammuu kee waan qabdan irratti malee waan hin qabne irratti akka hin xiyyeeffanne shaakalsisi. Galanni furmaata.

Maallaqa Argachuu

- Carrawwan maallaqa argamsiisu danda'an arguuf ija kee bani.
- Naannoo kee xinxaluu eegali. Namni gaariin qarshii argatu waan barbaadu ykn fedhu tokko dabarsee laata. Qarshii argachuuf yaada sammuu kee keessatti dhufe hunda barreessi.
- Namoota biroos waan sadii naannoo mana isaaniitti hojjachuu barbaadanii hojjachuu fedhii ykn kaka'uumsa dhaban gaafadhu. Yaada sadii isaan namni biraan akka isaaniif xumuruuf kaffaluu danda'an gaafadhu.

5 . Inteerneetii, Jaarmiyaalee hawaasumma fi bilbila/ ergaa fayyadamaa.

Teeknoolojojin gaariis badaas ta'uu danda'a. Namoota waliin akka hariiroo qabaannuu fi waan haaraa akka barru nu taasisa, garuu yeroo keenyas ni ajjeesa.

Miidhaaan teeknooloojii muraasni:

- Miraa keessa galuu
- Mukaa'uu
- Ofitti amanamummaa dhabuu
- Jeeqamuu hirribaa
- Qoccolummaa
- Gadduu
- Kophummaa

Waa'ee madaallii gaarii fi badaa kaa'uuf murtoo mataa keeti fudhachuu qabda.

Malli kana dura amaleeffanna gaarii ijaaruuf itti fayyadamaa turte maal?

Galmaa kee biraan gahuu akka dandeessisuuf iddoon ati itti fooyessuu barbaaddu maal?

Malli iddowwan kanneen akka fooyessuuuf si gargaaruu itti dabaltu maal?

- Namoota yaada gaarii qaban waliin hariiroo qabaadu. Kophaa keenya jiraachuuf hin uumamne.
- Kanneen barreessi. Miiraa, gaddaa fi gammachuu kee barreessuuf qalamaa fi waraqaa fayyadami. Yoo barbaadde erga xumurtee booda namni biraa akka hin argineef gubuu dandeessa.
- Nama waa sirraa irra hin eegne tokkoof waan gaarii wayii raawwadhu.

Fayyaa

- Waa'ee fayyaa qaama saala irratt gaafii yoo qabaatte barsiisa ykn ogeeyyi fayyaa waliin haasa'i. Isaan si gargaaruuf as jiru. Filannoona har'aa murteessitu jirenya kee guutuu irratti dhiibbaa qaba.
- Kasala mana cufaa keessatti qabsisuu of eegi. Summii uumuu waan danda'uuf. Balballi ykn fooddi banaa ta'uu isaa hubadhu.
- Harka kee yeroo hunda dhiqadhu. Dhukkuboонни akka hin babal'annee taasisa.
- Ilkaan kee rigadhu. Fayyummaan ilkaan gaarii fayyaa qaama kee guutuu eega. Rigaan aadaa akkuma rigaa ammayyatti faayyada.
- Qaama kee fi uffata kee yeroo hundaa qulqulleessi. Ilaalcha duraa gaarii ta'en argamuuf carraa tokko qofa qabda. Namoonni biroo hamma ati of kabajju si kabaju

Jabina Qaamaa

- Shaakalli qaama fi sosochiin miiraa kee akka fooyyesuu beekamaadha. Yoo dhiphatte, muuziqaa fi ragadni serotonii sammuu kee keessatti gad lakkisuun akka gammaddu si taasisa.
- Guyyaa guyyaan sa'atii walakkaa deemuu qaama jabaa akka qabaattu si taasisa.
- Shaakala jabina qaamaa hiriyyoota kee waliin hojjadhu. Waliin yoo hojjattan caalatti nama booharsa.

Kennaa Kee

Beeki.

Ani:

(kan si ilaalatu hunda filadhu):

Qindooftu _____

Amala qabeetti _____

Kalaqa kan dandassu _____

Kaka'umsa kan qabdu _____

Amanantuu _____

Gaggeessituu _____

kan namaan walii galtuu _____

Arjituu _____

Amanamumma _____

Garraamii _____

Cimtuu _____

Morkattuu _____

Kan biroo _____

Tarreffamaa kanneen ganama ganama ilaaluun hangam guddaa akka taate yaada sitti ibsuudha. Ganama kee yeroo hunduma yaada gammachuu fi abdii gaariitiin eegali.

maal hojjachuu akka qabdu ofitti himtuudha.

- c. Ganama algaa kee erga sirreesitee booda, tarreffama kanneen irraa waan caalatti barbaachisaa sadii of yaadachisi. Akka yeroo guyyaa kee akkamitti akka dabarsitan barreessituun kee galgala ajaja dura taa'aa kee irraa sitti kennitutti ilaali.
- d. Wanti hojjachaa jirtu waan barreessite keessa kan hin jirre yoo ta'e, dhaabi! Gara barreefama keetitti deebi'ii irratti xiyyeffadhu.
- e. Sanbata duraa yeroo hundumaa waraqaan kee irra deebi'uun waan hojjatame xinxali. Tarreffama haaraa ofii barreessun qophaa'i, wixita gammachuu fi fuula ifaadhan eegali. Dilbaanni guyyaa boqonnaa keetii fi of haaromsituudha.

4. Amaloota Qo'annaa

- a. Iddoo qo'achuuf mijataa ta'e uumi(ykn barbaadi) itti fufinsii fuurtuudha.
- b. Guyyaa abbaltiin itti galuu fi dhuma isaa tarree yaadannoo keestii irratti qabadhu. Tarree yaadannoo kee yeroon iloali.
- c. Qorumsaa qofaaf hin dubbisin. Inni akka dadhabdu fi burjaajoftu qofa si taasisa. Amanamumma fi karaa nagaatiin qophaa'i.
- d. Garee qo'annaa hundeessi. Namoota biroo gargaaruun si'llee ni gargaara.
- e. Yaadannoo kee akkuma kutaa baataniin booda irra deebi'i. Inni kun sammun kee akka yaadatu taasisa.
- f. Gargaarsa gaafachuuf hin sodaatin.

Callee Gatii Jabeessa Guddaa Sadaffaa
Callee Sirna Gaarii,

Mala Amalli Gaariin Ittin Guddatu

Sirna jechuun tuuta tarsiimoo fi imaammata wanti tokko
Ittin raawwatamuudha. Akka karoora qindaa'eetti lakkaa'amuu ni
danda'a. Tuuta sirna waan filattu yoo hordofte, wantoota baay'ee keessatti
maal hojjachuu akka qabdu fi hin qabne irratti ofii kee waliin mormuu ni
xiqqeessita.

Sirni amaleeffanna guddisa, amaleeffannan yaada keenya jijiira, yaadni
keenya sammuu keenya, yaadni sammuu keenya immoo jirenya keenya
jijiira.

1 . Ganama kee hundaa siree kee afuudhan eegali. Guyyaa bu'a
qabeessa ta'e qabaachuuf siree kee xiyyeffannoodhaan sirreessi. Guyyaa
kee milkii jalqabaatiin eegalta.

2 . Ganamaan hirribaa ka'i. Namoonni milkaa'an baay'een guyyaa
isaanii ganama barii humna haaraa fi yaada gaariidhan eegalu. Inni kun
miira kee sirreessuuuf yeroo siif kenna, akkasumas waan barbaaddu
hojjachuuf yeroo gaha ta'e argatta. Yoo yeroodhaan raftee ganamaan
kaate hirriba gaarii argatta. Ganamaan hirribaa ka'uun miira gaarii,
humna haaraa fi xiyyeffannoo gaarii akka qabattu si taasisa.

3 . Waa tarreessaa. Yaadannoo kophaa waan hojjachuu barbaaddu
irratti barreessitu qofaf qopheeffadhu. Innis sammuun kee waan biraa
hojjachuuf akka bilisa ta'u godha.

- Waan hojjachuu ykn yaadachuu barbaaddu hunda isaarratti
barreessi.
- Galgala guyyaa hundaa hojji kee yoo xumurte, yaadannoo kee
ilaali akkasumas wantoota ijoo sadii guyyaa boruu hojjattu
kaa'adhu. Ati galgala dura taa'aa mata keetii guyyaa itti anu

**Kennaan ati qofti ofii keetii, maatii keetii, hawaasa keetii, fi
addunyaa kana taajajiluuf qabdu maali?**

Bakka kaamin fooyyessuu qaba?
(eessa eessa akka ta'e ati ni beekta.)

Maal hojjadhee of jijiireen wantan barbaadu ta'u danda'a?

Ani of jijiiruudhaaf hangamiin onnaadhee jira?

**Callee Gati Jabeessa Guddaa Lammaaffaa Callee
Gati Jabeessa Ciminaan Hojjachuu Jaalachuu**

Karaan qaxxamuuraa iddoo kaayyoo keetii si geessu hin jiru. Hojiin iddoo hawwiin si geessuu hin dandeenyen si dhaqa.

Waan baay'ee xinnoo hojjachuun namoota biraat irraa adda si hin baasu. Abjuu iddoo guddaa gahuu keessa kee jiru ajjeesa. Sababoota ciminaan hojjachuu kudha tokko

1. Ciminaan hojjachuun jijjiirama si jabeessuu danda'u fida.
2. Ciminaan hojjachuun kabajaa fi simboo siif argamsisa. Simboon kun bara jirenya keetii hunda si hordofa.
3. Cimaanii hojjachuun namoota biraatti fudhatama siif laata.
4. Cimaanii hojjachuun carraa bal'aa akka argattu si taasisa. Cimaanii hojjachuun xiyyeffannoon akka siif kennamu taasisa. Dadhabina kee namoonni yoo argan, carraan kee ni dhiphata.
5. Cimaanii hojjachuun maatii kee keessatti, mana baruum satti, naannoo jirenyatti fi biyya keetti fakkeenya gaarii akka taatu si taasisa.
6. Ciminaan hojjachuun ofitti amanamummaa dhugaa akka horattu si godha. Milkiin milkii irratti ijaarama.
7. Cimaanii hojjachuun kaka'umsa caalatti hojjachuu ni dabala. Akkama milkaa'inni kee dabala adeemuun, kaka'umsi waa hojjachuu keetii dabalaadeema.
8. Cimaanii hojjachuun amala, qajeelfama fi xiyyeffanna dabala.
9. Ciminaan hojjachuun faaynaansiidhaan akka milkoofnu taasisa. Maallaqa yoo argatte maallaqa kee akkamitti akka baastu of eeggannoo fi ogummaadhaan ta'uu qaba.

10. Ciminaan hojjachuun namoota biroos ni eebbisa. Namoonni ciminaan hojjatan gatiin isaanii warqii baasa.

11. Ciminaan hojjachuun akka kaayyoon kee galmaan geessu taasisa.

Sababni ati ciminaan hojjattuuf maal inni?

Namni akka fakkeenya cimaanii hojjachuutti fudhattu eenu isheen/isaan?